

Lovforslag nr. L 135. Betænkning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 16. maj 1979

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af ligningsloven og om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme

(Lejeværdi af egen bolig m. v. i 1980)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder. I forbindelse hermed har ministeren for skatter og afgifter skriftligt besvaret en række spørgsmål.

Udvalget har modtaget skriftlig henvendelser fra:

Boligselskabernes Landsforening,
C. Th. Brauer, Charlottenlund,
Dansk Skovforening,
Egon Dudzinski, Århus C.,
Højesteretssagfører Bent Nebelong og
Parcelhusejernes Landsforening.

Der er af ministeren for skatter og afgifter samt nogle mindretal stillet en række ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et *flertal* (socialdemokratiets og venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren for skatter og afgifter stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*, medmindre folketinget i rimeligt omfang vedtager de første tre af fremskridtspartiets seks ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis og Danmarks kommunistiske partis medlemmer af udvalget (med tilslutning af venstresocialisterne, der ikke er repræsenteret i udvalget)) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet betragter de foreslåede ændringer af lejeværdien i sammenhæng med de foreslåede ændringer af boliglovene.

Vurderet som en helhed forøges uligheden mellem ejere og lejere til ugunst for lejerne. Endvidere er der overhovedet ikke taget skridt til at begrænse eller afvikle retten til at trække renter af gæld fra på selvangivelsen, samtidig med at en værdistigningsafgift er droppet.

Til overmål kan det fastslås, at regeringen og et flertal af partier i folketinget favoriserer ejere af fast ejendom og blankt afviser at gennemføre en social og demokratisk boligpolitik.

Et *tredje mindretal* (det konservative folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Et *fjerde mindretal* (centrum-demokraternes medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling ved lovforslagets 2. behandling.

Et *femte mindretal* (kristeligt folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Et *sjette mindretal* (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*, da lovforslaget ikke løser spørgsmålet om afskaffelse af tilskuddene på boligområdet. Lovforslaget bevæger sig heller ikke i retning af at løse dette store spørgsmål, men flytter blot lidt om på tilskuddene.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (Bollmann (CD)):

1) Paragraffen affattes således:

»§ 1

I lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven), jfr. lovbe- kendtgørelse af 14. februar 1979, foretages følgende ændringer:

1. §§ 15 A–15 H ophæves, og i stedet ind- sættes:

»§ 15 A. Ved opgørelsen af den skatte- pligtige indkomst medregnes lejeværdien af bolig i egen ejendom, jfr. § 4, stk. 1, litra b, 2. pkt., i statskatteloven. For ejendomme, der kun indeholder én selvstændig lejlighed, som tjener til bolig for ejeren, fastsættes leje- værdien efter § 15 H ved anvendelse af be- regningsgrundlag som omhandlet i §§ 15 B– 15 G. Benyttes en væsentlig del af ejendommen til ejerens erhvervsvirksomhed, ansættes lejeværdien af den del, der benyttes til bolig for ejeren, dog efter et skøn.

§ 15 B. For ejendomme, der er vurderet ved 15. almindelige vurdering eller en senere vurdering før 16. almindelige vurdering, be- regnes lejeværdien på grundlag af 138 pct. af ejendomsværdien ved den sidste vurdering, der er foretaget inden 16. almindelige vur- dering.

Stk. 2. Er der siden den vurdering, som skal lægges til grund efter stk. 1, afholdt ud- gifter på mere end 25.000 kr. til forbedring af grund eller bygninger eller opførelse af nye bygninger, og indgår værdien af forbedrin- gerne m. v. i en vurdering før 1. januar 1980, beregnes lejeværdien dog på grundlag af 80 pct. af ejendomsværdien ved den sidste vur- dering, der er foretaget inden 1. januar 1980.

§ 15 C. For ejendomme, der første gang er vurderet ved 16. almindelige vurdering eller en senere vurdering før 1. januar 1980, beregnes lejeværdien på grundlag af 80 pct. af ejendomsværdien ved den sidste vur- dering, der er foretaget inden 1. januar 1980.

§ 15 D. Er der for ejendomme som nævnt i §§ 15 B eller 15 C inden udgangen af ind- komståret 1979 afholdt udgifter på mere end 25.000 kr. til forbedring af grund eller byg- ninger eller opførelse af nye bygninger, og indgår værdien af forbedringerne m. v. ikke i en vurdering før 1. januar 1980, forhøjes det i §§ 15 B og 15 C nævnte beregningsgrundlag med 64 pct. af udgifterne.

§ 15 E. For ejendomme, for hvilke der ikke den 1. januar 1980 var ansat nogen ejendomsværdi, herunder for grunden, bereg- nes lejeværdien på grundlag af 64 pct. af an- skaffelsessummen med tillæg af eventuelle udgifter som nævnt i § 15 D.

§ 15 F. §§ 15 B–15 E gælder også ved be- regning af lejeværdien for stuehus med tilhø- rende grund og have til landbrugsejendomme m. v., for hvilke vurderingsrådet efter § 33, stk. 4, i lov om vurdering af landets faste ejendomme fordeler ejendomsværdien og grundværdien på ejendommens stuehus m. v. og på den øvrige ejendom. Lejeværdien skal dog kun beregnes af den del af ejendoms- værdien, der er henført til stuehuset m.v.

Stk. 2. § 15 B, stk. 2, anvendes kun, hvis de nævnte udgifter vedrører stuehuset m. v. Ved forhøjelse efter § 15 D tages der alene hensyn til de udgifter, der vedrører stuehuset m. v., og ved anvendelse af § 15 E regnes med anskaffelsessummen og eventuelle ud- gifter vedrørende stuehuset m. v.

Stk. 3. Hvis en væsentlig del af stuehuset m. v. benyttes til ejerens erhvervsvirksomhed, gælder § 15 A, 3. pkt.

§ 15 G. Er den skattepligtige fyldt 67 år ved udløbet af 1979, nedsættes

1. de i § 15 B, stk. 1, nævnte 138 pct. til 100 pct.,
2. de i § 15 B, stk. 2, og § 15 C nævnte 80 pct. til 58 pct. og
3. de i §§ 15 D og 15 E nævnte 64 pct. til 46 pct.

Stk. 2. Stk. 1 anvendes også for en enke, som ikke opfylder aldersbetingelsen, hvis hun efter mandens død bliver boende i en ejendom, som har tilhørt en af ægtefællerne, og før dødsfaldet omfattedes af disse bereg- ningsregler på grund af den afdøde mands alder. Bestemmelsen i 1. pkt. gælder ikke,

såfremt enken har indgået nyt ægteskab inden 1. januar 1980.

§ 15 H. For følgende ejendomme fastsættes lejeværdien til $2\frac{3}{4}$ pct. af den del af det i §§ 15 B–15 G omhandlede beregningsgrundlag, der ikke overstiger 615.000 kr., og 5 pct. af den del af beregningsgrundlaget, der overstiger dette beløb:

- 1) Enfamilieshuse, for hvilke der efter den 8. december 1969 i henhold til bygningslovgivningen er ansøgt om byggetilladelse eller er foretaget anmeldelse af byggearbejdet til kommunalbestyrelsen eller amtsrådet.
- 2) Enfamilieshuse, der ligger i en kommune, hvor byggetilladelse eller anmeldelse ikke kræves, medmindre det godtgøres, at byggeriet er påbegyndt senest den 8. december 1969.
- 3) Andre enfamilieshuse, der har skiftet ejer efter den 8. december 1969. Den omstændighed, at et enfamilieshus overtages til hensidde i uskiftet bo af eller ved skifte af et dødsbo udlægges til den længstlevende ægtefælle, medfører dog ikke, at reglerne i dette stykke skal anvendes.
- 4) Ejerlejligheder.

Stk. 2. For skattepligtige som nævnt i § 15 G nedsættes de i stk. 1 nævnte $2\frac{3}{4}$ pct. til 2 pct.

Stk. 3. For følgende ejendomme fastsættes lejeværdien til 2 pct. af den del af det i §§ 15 B–15 G omhandlede beregningsgrundlag, der ikke overstiger 615.000 kr., og 5 pct. af den del af beregningsgrundlaget, der overstiger dette beløb:

- 1) Enfamilieshuse, der ikke er omfattet af stk. 1.
- 2) De i § 15 F nævnte stuehuse.«

§ 15 I. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan ejere af ejendomme, der tjener til bolig for ejeren, og som indeholder én eller to selvstændige lejligheder, foretage et standardfradrag, jfr. dog stk. 9.

Stk. 2. For enfamilieshuse er fradraget 1 pct. af det beløb, hvoraf lejeværdien beregnes for det pågældende år, jfr. dog stk. 4.

Stk. 3. For ejendomme med to selvstændige lejligheder er standardfradraget 1 pct. af ejendomsværdien ved den seneste vurdering forud for det pågældende kalenderår, jfr.

dog stk. 4 og stk. 9. Er der foretaget de i § 15 D nævnte forbedringer, forøges ejendomsværdien med 80 pct. af de afholdte udgifter. Var der ved kalenderårets begyndelse ikke ansat nogen ejendomsværdi for ejendommen, herunder for grunden, beregnes fradraget med 1 pct. af et beløb svarende til 80 pct. af anskaffelsessummen, herunder de afholdte udgifter.

Stk. 4. Fradraget, der beregnes særskilt for hver ejendom, udgør mindst 400 kr. pr. selvstændig lejlighed og kan ikke overstige 2.000 kr. pr. selvstændig lejlighed. Har ejendommen ikke været i den skattepligtiges besiddelse i hele det pågældende indkomstår, nedsættes det nævnte standardfradrag forholdsmæssigt.

Stk. 5. Af udgifter vedrørende de nævnte ejendomme kan herudover alene fradrages renter af indestående prioriteter, reservefonds- og administrationsbidrag til realkreditinstitutter samt pålignede ejendomsskatter.

Stk. 6. Stk. 1–5 gælder, uanset om den skattepligtige har udlejet sin bolig i ejendommen en del af indkomståret.

Stk. 7. Reglerne om standardfradrag gælder ikke for bygninger, der er undergivet fredning i henhold til bygningsfredningsloven, eller for de stuehuse, der er nævnt i § 15 F.

Stk. 8. For ejerlejligheder, der tjener til bolig for ejeren, kan kun fradrages de udgifter, som er nævnt i stk. 5. Der indrømmes ikke standardfradrag.

Stk. 9. Ejere af de i stk. 1, 3 og 4 omhandlede ejendomme med to selvstændige lejligheder kan vælge i stedet for standardfradrag at foretage fradrag for de faktiske driftsudgifter vedrørende ejendommen. Valget træffes i forbindelse med indgivelse af selvangivelsen for det år, for hvilket de faktiske driftsudgifter ønskes fratrukket. Valget er bindende, således at den pågældende ejer for fremtiden ikke længere kan opnå standardfradrag, men skal fratække de faktiske driftsudgifter. Valget er ligeledes bindende for ægtefællen, såfremt denne får ejendommen overdraget ved salg eller gave, overtager denne i forbindelse med en bodeling ved bosondring, separation eller skilsmisse eller overtager den til hensidde i udskiftet bo.

§ 15 J. Ved opgørelsen af den skattepligtige formue medregnes en ejerlejlighed til den

ansatte ejendomsværdi, jfr. § 14, nr. 1, i lov nr. 149 af 10. april 1922. Ved formueopgørelsen medregnes eller fradrages endvidere værdien af lejlighedsejerens andel i formue eller gæld, der tilhører eller påhviler den i lov om ejerlejligheder omhandlede ejerforening.

Stk. 2. De ejendomme, der er omhandlede i § 15 D og § 15 I, stk. 3, 2. pkt., skal ved formueopgørelsen medregnes til ejendomsværdien ved den seneste vurdering forud for det pågældende kalenderår med tillæg af 80 pct. af de afholdte udgifter. De ejendomme, der er omhandlede i § 15 E og § 15 I, stk. 3, 3. pkt., skal medregnes med 80 pct. af anskaffelsessummen, herunder de afholdte udgifter.

Af et *mindretal* (Glistrup (FP) og Kjærulff-Schmidt (FP)):

2) De under *nr. 1* foreslåede §§ 15 A–15 I udgår, og i stedet indsættes:

»§ 15 A. Lejeværdien af bolig i egen ejendom må for indkomståret 1980 ikke for nogen som helst ejendom overstige beløbet for 1979.

§ 15 B. Er en ejendom udstykket efter begyndelsen af 1979, fordeles lejeværdibeløbet for 1979 mellem de nye ejendomme.

Stk. 2. For ejendomme, som var udlejningsejendomme i en del af 1979 eller hele 1979, beregnes lejeværdien for 1980 (den del af året, hvor den ejerbenyttes) til 2 pct. af 16. almindelige vurdering (dog 5 pct. af den del, der overstiger 750.000 kr.), medmindre ejeren er født før 1. januar 1914, i hvilket tilfælde lejeværdien er 1 pct. af 16. almindelige vurdering.

§ 15 C. I det omfang 1979-lejeværdien har været påvirket af reglen om forhøjet lejeværdi for ejendomme erhvervet efter 8. december 1969, fjernes forhøjelsesbeløbet i 1980-lejeværdien.

§ 15 D. For så vidt det indebærer en lave-re lejeværdi, anvendes ovennævnte procent-satser (2 pct., 5 pct. og 1 pct.) ved lejeværdi-beregningen for 1980 på boliger (dele af boliger), der henligger til ejerens benyttelse, f. eks. i tofamilieshuse, ejendomme med blan-

det benyttelse eller ejendomme, der veder-lagsfrit er stillet til rådighed for andre.

§ 15 E. For så vidt der efter hidtidig prak-sis er medregnet lejeværdien af mere end 4.000 m² jordtilhørende, nedsættes lejeværdi-en med den del, som vedrører det oversky-dende areal.

§ 15 F. §§ 15 A–15 E gælder også, hvor en ejendom tjener til bolig for en skatteplig-tig, der ejer ejendommen i sameje med an-dre. Påhviler det imidlertid den skattepligtige at betale en leje til medejere, skal den bereg-nede lejeværdi nedsættes med lejen. Lejevær-dien skal dog mindst udgøre en så stor del af hele den beregnede lejeværdi, som svarer til den skattepligtiges andel af ejendommen.«

Af et *mindretal* (Hagen Hagensen (KF)):

3) I den under *nr. 1* foreslåede § 15 D indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* For ejendomme som omhandlet i stk. 1 kan ejeren dog forlange, at der ved en vurdering foretages særskilt fastsættelse af den af ham benyttede lejlighed og andre lo-kaliteter. Sådan vurdering kan første gang finde sted ved årsomvurderingen pr. 1. april 1979. Når en sådan vurdering har fundet sted, beregnes lejeværdien for den af ejeren benyttede del af ejendommen efter de for ejerboliger gældende procentsatser. En sådan lejeværdi kan første gang finde anvendelse for indkomståret 1979.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

4) I den under *nr. 1* foreslåede § 15 F indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* For ejendomme som omhandlet i stk. 1 kan ejeren dog forlange lejeværdien for den del af ejendommen, der anvendes erhvervsmæssigt, fastsat ved opmåling, såle-des at denne dels lejeværdi fastsættes med en procent, der svarer til det areal, delen udgør af den samlede ejendom. For den erhvervs-mæssigt benyttede del fastsættes dog et tillæg på indtil 25 pct. af lejeværdien for denne del af ejendommen.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

Af et *mindretal* (Arne Bjerregaard (KrF)):

5) I den under *nr. 1* foreslåede § 15 G indsættes som nyt stykke efter stk. 1:

»Stk. 2. For

1) enfamilieshuse, for hvilke der før den 8. december 1969 i henhold til bygningslovgivningen er ansøgt om byggetilladelse eller er foretaget anmeldelse af byggearbejdet til kommunalbestyrelsen eller amtsrådet, samt for

2) enfamilieshuse, der ligger i en kommune, hvor byggetilladelse eller anmeldelse ikke kræves, og hvor det godtgøres, at byggeriet er påbegyndt senest den 8. december 1969, samt for

3) andre enfamilieshuse, der har skiftet ejer før den 8. december 1969. Den omstændighed, at et enfamilieshus overtages til hensidden i uskiftet bo af eller ved skifte af et dødsbo udlægges til den længstlevende ægtefælle, medfører, at reglerne i dette stykke skal anvendes, og for

4) ejerlejligheder

fastsættes lejeværdien til 1,5 pct. af den del af det efter §§ 15 B–15 F opgjorte beregningsgrundlag, der ikke overstiger 750.000 kr., og 5 pct. af den del af beregningsgrundlaget, der overstiger dette beløb.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et flertal (Møller Andersen (S), Camre (S), Erenbjerg (S), Thomas Have (S), Hjortnæs (S), Drejer (S), Karl Nielsen (S), Ellemann-Jensen (V), Jeppe Kristensen (V)):

6) I den under *nr. 1* foreslåede § 15 G indsættes som nye stykker:

»Stk. 3. Den lejeværdi, der er beregnet efter stk. 1 eller 2, skal nedsættes i det omfang, den overstiger lejeværdien for indkomståret 1979 med mere end 3.500 kr.

Stk. 4. Stk. 3 gælder dog ikke for følgende ejendomme:

1. Ejendomme, hvis lejeværdi skal beregnes på grundlag af en ejendomsværdi, der er ansat efter 31. december 1978, samt ejendomme, hvis beregningsgrundlag skal opgøres efter § 15 B, stk. 2, § 15 C, § 15 D eller § 15 F.

2. Ejendomme, for hvilke lejeværdien nedsættes eller forhøjes efter § 15 H.

3. Ejendomme, som den skattepligtige ikke har ejet i hele indkomståret 1979 og hele indkomståret 1980, eller som ikke i hele dette tidsrum har tjent ham til bolig. At ejendommen overtages til hensidden i uskiftet bo eller ved skifte af et dødsbo udlægges til den efterlevende ægtefælle, anses i denne forbindelse ikke for ejerskifte.«

Af et *mindretal* (Hagen Hagensen (KF) og Arne Bjerregaard (KrF)):

Underændringsforslag
til ændringsforslag nr. 6

7) I den under ændringsforslag nr. 6 foreslåede ændring af § 15 G ændres i *stk. 3* tallet »3.500 kr.« til: »1.000 kr.«.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et flertal (Møller Andersen (S), Camre (S), Erenbjerg (S), Thomas Have (S), Hjortnæs (S), Drejer (S), Karl Nielsen (S), Ellemann-Jensen (V), Jeppe Kristensen (V)):

8) I den under *nr. 1* foreslåede § 15 H ændres »§15 G« til: »§ 15 G, stk. 1 eller 2,«.

Af *mindretallet under nr. 2*:

9) I den under *nr. 1* foreslåede § 15 J affattes *stk. 1* således:

»Standardfradraget gælder for parcelhuse, ejerlejligheder, sommerhuse og alle andre boliger, som er genstand for lejeværdiansættelse. Undtagelse gælder dog for ejendomme, der i overvejende grad benyttes til erhvervs-mæssig virksomhed, eller som er undergivet fredning i henhold til bygningsfredningsloven.«

10) I den under *nr. 1* foreslåede § 15 J udgår *stk. 2–7*, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Standardfradraget udgør halvdel af lejeværdien, dog mindst 1.000 kr. og højst 7.000 kr. Standardfradraget må ikke være mindre for 1980 for nogen ejendom, end det var for 1979.

Stk. 3. For tofamilieshuse, hvoraf den ene lejlighed bebos af ejeren, inkluderes lejeind-

tægten i lejeværdien, og standardfradraget er mindst 2.000 kr. og højst 14.000 kr.

Stk. 4. Af udgifter vedrørende de i stk. 1, 1. pkt., nævnte ejendomme kan herudover alene fradrages renter af indestående prioriteter, reservefonds- og administrationsbidrag til realkreditinstitutter, pålignede ejendomsskatter samt udgifter til isolering m. v., der kan fradrages efter § 15 I. For de i stk. 1, 2. pkt., omtalte ejendomme foretages fradrag for de faktiske driftsudgifter.«

Af mindretallet under nr. 3:

11) I den under nr. 1 foreslåede § 15 J ændres i stk. 4 »2.000 kr.« til: »5.000 kr.«

12) I den under nr. 1 foreslåede § 15 J udgår stk. 7.

Af mindretallet under nr. 2:

13) Den under nr. 1 foreslåede § 15 K udgår.

14) I den under nr. 1 foreslåede § 15 L udgår stk. 2.

15) Nr. 2 udgår.

Af mindretallet under nr. 3:

16) Efter § 15 M indsættes som ny paragraf:

»§ 15 N. Overstiger den i henhold til §§ 15 B–15 G beregnede lejeværdi af bolig i egen ejendom de fradragsberettigede udgifter, herunder det i § 15 J omhandlede standardfradrag, medregnes det overskydende beløb, uanset bestemmelsen i § 15 A, stk. 1, ikke i den skattepligtige indkomst.«

Til § 3

Af ministeren for skatter og afgifter, tiltrådt af et flertal (Møller Andersen (S), Camre (S), Erenbjerg (S), Thomas Have (S), Hjortnæs (S), Drejer (S), Karl Nielsen (S), Glistrup (FP), Kjærulff-Schmidt (FP), Ellemann-Jensen (V) og Jeppe Kristensen (V)):

17) § 3 affattes således:

»§ 3

§ 1 har virkning for indkomståret 1980.«

Ny paragraf

18) Efter § 3 indsættes:

»§ 4

Stk. 1. § 2 har virkning fra og med årsomvurderingen pr. 1. april 1980, jfr. dog stk. 2.

Stk. 2. For ejendomme, der er omfattet af vurderingslovens § 33, stk. 5 eller 6, som af-
fattet ved § 2, og som ikke skal årsomvurderes pr. 1. april 1980, foretages der fordeling af ejendomsværdien ved 16. almindelige vurdering eller en eventuel senere vurdering inden 1. april 1980, jfr. stk. 3–6.

Stk. 3. Fordelingerne foretages af vurderingsrådet på grundlag af oplysninger fra bygnings- og boligregistret og fra andre registre samt ud fra vurderingsrådets eget direkte kendskab til ejendommene.

Stk. 4. Der gives meddelelse til ejeren om resultatet af fordelingen og om grundlaget for denne. Ministeren for skatter og afgifter fastsætter de nærmere regler om, hvilke oplysninger meddelelsen skal indeholde.

Stk. 5. Klage over de efter stk. 2–4 foretagne fordelinger indgives til skyldrådet af ejeren. Klagen, der skal være skriftlig og begrundet, skal være modtaget inden 4 uger efter, at der er givet vedkommende meddelelse om fordelingen.

Stk. 6. I øvrigt finder reglerne i § 39 A, § 42, stk. 3 og stk. 4, 2. pkt., § 44, stk. 1, 2. pkt., § 44, stk. 2 og 3, § 45, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., samt § 46, stk. 1, 1. pkt., i lov om vurdering af landets faste ejendomme, jfr. lovbestemt nr. 363 af 1. juli 1976, anvendelse på de i stk. 2–5 nævnte fordelinger.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Mindretallet har ikke stemt for de i året 1979 gældende lejeværdiregler og kan heller ikke acceptere yderligere stigninger for året 1980.

Fra 1978 til 1980 udgør stigningerne ca. 50–70 pct. for ejere, der har anskaffet ejendomme før 9. december 1969, og for ejere af visse ejendomme anskaffet efter denne dato

er stigningen på indtil 35 pct., jfr. ministerens svar på bilag 18, spørgsmål 18.

Disse stigninger er i klar modstrid med regeringens tilsagn om, at udgiftsstigningen ville blive holdt på samme niveau som indkomstudviklingen, og en vedtagelse af lovforslaget sammenholdt med regeringens planer om værdistigningsafgift og fjernelse af rentefradrag for privat gæld kan derfor kun tages som udtryk for, at regeringen ønsker at afskaffe muligheden for at eje egen bolig.

Såfremt ændringsforslaget vedtages, vil der mellem 2. og 3. behandling blive stillet yderligere ændringsforslag indeholdende de fornødne konsekvensændringer.

Til nr. 2

Fremskridtspartiet har to hovedsynspunkter på lejeværdifastsættelsen for 1980:

I. Lejeværdien i 1980 må ikke for én eneste dansk ejendom blive så meget som én krone højere end lejeværdien i 1979.

I forhold til de lejeværdier, som borgerne nu træller under for 1978, har folketingets flertal jo allerede gennemført en urimelig forøgelse med virkning for 1979, så den derfor følgende fiktive indkomstbeskatning stiger med ca. 23 pct. fra 1978 til 1979 i adskillige tilfælde.

Det er efter fremskridtspartiets opfattelse aldeles urimeligt nu at lægge yderligere betydelige stigninger ovenpå for 1980. Tværtimod må der efter de senere års hårdtvirkende oppumpninger af lejeværdibeløbene ske det, at der holdes et pusterum i 1980, så færre af de unge familier, der lige har købt hus, bliver tvunget væk fra hus og hjem af en barbarisk og umådeholden skatteplyndring.

Hvis lejeværdien for en ejendom f. eks. blev forøjet med 3.000 kr., ville skatten stige med ca. 1.900 kr. For at betale 1.900 kr. mere i skat må den pågældende tjene ca. 5.600 kr. mere, idet 3.700 kr. går til indkomstskat på merindtjeningen.

Med andre ord betyder en sådan forhøjelse af lejeværdien, at de første 470 kr.s månedlige lønstigning bliver belagt af forøget indkomstskat. Oveni kommer så stigningen i opvarmningsudgifter og meget andet. Dette er aldeles uacceptabelt.

Selv om man fastholder, at lejeværdien ikke må stige, vil skatten, der udloses af lejeværdien, blive større som følge af den skær-

pelse af beskatningsprocenterne, som er gennemført i SV-regeringens tid.

Har en ejendom således f. eks. en lejeværdi på 10.000 kr., vil ejeren endog med uændret lejeværdi få forøjet sin indkomstskat med ca. 300 kr. og skal altså tjene 800 kr. mere for bare at opretholde samme levestandard.

Dette er i forvejen rystende. Fremskridtspartiet bekæmper da også sådanne skatteforhøjelser, når det er beskatningsprocenterne, der er til debat. Her drejer det sig imidlertid om, hvorvidt der oven i denne skattestigning også skal lægges en skattestigning som følge af øget lejeværdi.

Dette siger fremskridtspartiet altså aldeles ubetinget nej til.

Det er nødvendigt at holde sig væk fra undtagelsesregler. Begynder man eksempelvis med at sige, at den, der har bygget (ombygget) på sin ejendom, skal have højere lejeværdi, skal man til at trække grænser. Dermed skabes retsikkerhed og manglende tryghed hos den befolkning, som i forvejen har mere end svært ved at finde ud af ejerboligbeskatningen – så forkvaklet, som den er blevet gennem diverse boligforlig.

De, der har bygget i de senere år, har udsat sig for umådelig mange ulemper. F. eks. i form af smoleri med byggesagsbehandlingen, kæmpekurstab og byggesjusk. Der er derfor ikke noget urimeligt i, at de får et pusterum, hvor de ikke skal belastes med de høje lejeværdier.

De anførte synspunkter findes udmontede i de foreslåede nye formuleringer af ligningslovens § 15 A og § 15 B.

II. Under hensyntagen til helheden i samfundsøkonomien og til, at der først og fremmest skal være penge til at afvikle indkomstskatten som sådan ved trinvis, betydelige forhøjelser af den skattefrie bundgrænse, kan fremskridtspartiet ikke finde de fornødne finansielle muligheder for allerede for 1980 at lempe lejeværdibeskatningen i forhold til 1979 bortset fra følgende fem punkter, hvor umiddelbare retfærdighedskrav må slå igennem ved, at lejeværdien for 1980 sættes lavere end lejeværdien for 1979:

a. Den foreslåede nye § 15 C bringer ejere, der har købt efter 8. december 1969, ud af

straffeboksen, hvor de pålægges højere lejeværdi end andre.

Hermed bringer fremskridtspartiet til op-hør på den eneste rimelige måde det sælsomme og urimelige mellem-spil i dansk skatte-lovgivning, som har været opført, efter at finansminister Poul Møller fra det konservative folkeparti i sin tid af sine nationaløkonomer blev bildt ind, at parcelhusprisstigningen kunne tøjles, hvis man satte lejeværdien op. Så ville folk ikke betale så meget, når de skulle købe hus.

Den 9. december 1969 gik Møller til folketinget med den vildmand. Han fik det dengang så føjelige gammelpartitilting til enstemmigt at vedtage, at alle, der købte hus efter 8. december 1969, skulle belastes med ekstra lejeværdi. Hvad de tabte herved, ville de vinde ind ved at få deres huse billigere, var teoretikerforklaringen.

Betragtningen holdt ikke i det levende liv. Derfor er der al mulig grund til at ophæve straffeforanstaltningen over for de familier, der har købt hus efter 1969.

Den 31. januar 1979 sagde Møllers efterfølger, Anders Andersen fra venstre, Danmarks liberale parti, imidlertid, at nu skal også husejere fra før 9. december 1969 betale den ekstra høje lejeværdi. Hans ræsonnement var typisk for ministre, der er i en presset situation, fordi de mangler mange penge i statskassen på grund af eget frådseri. Han sagde nemlig, »at sådanne husejere blot må tænke på, at de i årevis har haft fordel af en lav lejeværdisats«.

Da Poul Møllers parti til stor fornærmelse hos Poul Schlüter og partiets andre ledere ikke har fået lov til at komme med på ministertaburetterne denne gang, kan det konservative Dagens Nyt spydigt kommentere: »Holdningen er klar: Vælger regeringen at forhøje indkomstkatten med 40 procent, kan ministeren blot sige: nå, ja, men så glæd jer over, at I hidtil har haft så lave skatter.«

Det kan selvfølgelig være nok så underholdende med dette ping-pong-spil mellem VKerne. Det korte og det lange er imidlertid, at hundredtusindvis af familier skal til hver at betale en betydelig ekstraskat, hvis Anders Andersens onde anslag lykkes.

b. Ejendomme, der henligger til blandet/privat benyttelse, skal ikke længere straffes ved skønmæssige lejeværdiansættelser (§ 15 D).

Dette er overensstemmende med, hvad fremskridtspartiet længe har kæmpet for.

I Folketingstidende 1974-75, 2. samling, tillæg B, spalte 120, finder man således følgende begrundelse for et fremskridtsændringsforslag:

»Ved ligningen for 1974 må der – som tilfældet har været for de foregående år – forventes begået en række overgreb ud over landet mod byerhvervsdrivende, der bor i deres erhvervsejendomme. Til beskyttelse herimod foreslås indført en regel svarende til den, der gælder for landbrugets stuehuse.«

Dengang blev forslaget – den 19. marts 1975 – nedstemt af folketinget med 112 stemmer mod 26. Skatteministeren havde nemlig i Folketingstidende 1974-75, 2. samling, spalte 2235 oplyst, at ordningen skulle være »uoverkommelig« at administrere.

Selv om der i de mellemliggende år har forekommet mange meningsløse overgreb, er det glædeligt at konstatere, at skatteministeren nu er kommet til fornuft og selv foreslår en regel fuldstændig overensstemmende med det anførte fremskridtsforslag. Sådant oplever vi heldigvis gang efter gang, at når fremskridtspartiet har fremsat et forslag, er den umiddelbare virkning nok forhånelser fra folketingsflertallets side, men når forslaget har været til offentlig debat i nogen tid, finder flere og flere ud af, at fremskridtsforslagene er fornuftige og rigtige, og så tilegner gammelpartierne sig fremskridtstanker og høster, hvad fremskridtspartiet såede. Fremskridtspartiets holdning hertil er uden enhver bitterhed. Det gælder om at gavne landets interesser, og derfor er vi glade hver eneste gang, dette heldigvis hyppige fænomen optræder, og vi siger til de andre visionsløse og idétomme partier: Stjæl bare videre.

c. Tofamiliehuse, hvoraf den ene lejlighed bebos af ejeren, skal behandles tilsvarende (§ 15 D).

d. En- og tofamiliehuse, der henligger til benyttelse for ejerens husstand, uden at ejeren personligt bor i ejendommen, skal behandles efter de almindelige lejeværdiregler. Bl. a. for at opnå en skarp afgrænsning er der – jfr. den foreslåede nye § 15 D – valgt lovttekst-kriteriet, at ejendommen »vederlagsfrit er stillet til rådighed for andre«.

e. Når skatteyderen ejer ubebyggede arealer, som støder op til hans boligejendom, be-regnes lejeværdien også af den ubebyggede

grunds værdi, mens den har lejeværdi 0, hvis jordstykket skønnes at ligge adskilt fra beboelsejendommen. Dette fører i praksis til vilkårligheder. Til undgåelse heraf foreslås i en ny § 15 E, at lejeværdi ikke må beregnes i relation til større jordstykker end 4.000 m². Det er nemlig ikke hensigtsmæssigt at søge at løse jordbeskatningsproblemerne over lejeværdireglerne, hvor de praktiske virkninger bliver helt tilfældige.

Til nr. 3

Da de nuværende regler for fastsættelse af boligværdi for en ejer, der bebor en lejlighed i et tofamilieshus, i mange tilfælde føles urimelige og vilkårlige, foreslås den nye løsning som alternativ mulighed som grundlag for beskatningen.

Det forudsættes, at den opnåede leje af den udlejede lejlighed som hidtil optages som skattepligtig indtægt.

Til nr. 4

Da der er talrige tilfælde af vilkårlighed og administrativt vanskelige fastsættelser ifølge den hidtidige regel (skønsmæssig ansættelse af lejeværdien for boligdelen), foreslås den nye regel tilføjet som alternativ mulighed.

Til nr. 5

Ændringsforslaget går ud på at bevare den lavere lejeværdi for huse, der er fra før eller er erhvervet før 8. december 1969.

Til nr. 6 og 8

Ændringsforslag nr. 6 går ud på, at der lægges loft over stigningen i lejeværdi for *ejerboliger*. Efter ændringsforslaget skal stigningen i lejeværdi fra indkomståret 1979 til indkomståret 1980 højst kunne andrage 3.500 kr. Hvis den lejeværdi, der beregnes for 1980, efter de foreslåede regler i ligningslovens § 15 G er mere end 3.500 kr. større end lejeværdien for 1979, skal den beregnede lejeværdi for 1980 nedsættes så meget, at stigningen i forhold til 1979-lejeværdien kommer ned på de nævnte 3.500 kr.

En lignende regel om begrænsning af stigningen i lejeværdien gælder for 1979 (§ 15 F, stk. 5 og 6, i ligningslovbekendtgørelse nr.

462 af 13. september 1978). Herefter må lejeværdien fra 1978 til 1979 højst stige med 3.000 kr. Reglen for 1979 gælder dog kun for ejendomme, hvis ejendomsværdi ved 16. almindelige vurdering ikke overstiger 750.000 kr.

Som nævnt forudsætter den nu foreslåede regel om nedsættelse af lejeværdien for 1980, at der foretages en sammenligning mellem den beregnede lejeværdi for 1980 og den lejeværdi, der benyttes for 1979. Hvis lejeværdien for 1979 nedsættes i medfør af den omtalte 3.000 kr.s regel i lovbekendtgørelse nr. 462 af 13. september 1978, er det 1979-lejeværdien efter denne nedsættelse, der skal sammenlignes med den beregnede 1980-lejeværdi.

Efter ændringsforslaget holdes en række ejendomme uden for begrænsningen. Det gælder de ejendomme, hvor lejeværdierne for 1979 og 1980 ikke er umiddelbart sammenlignelige, fordi beregningsgrundlaget i et (eller begge) af de nævnte år er opgjort efter særlige regler.

Det drejer sig for det første om ejendomme, herunder landbrugets studhuse, som i et af de nævnte år er omfattet af særreglerne for uvurderede eller væsentligt ombyggede ejendomme. Dernæst drejer det sig om ejerboliger i tofamilieshuse eller ejendomme, der benyttes både til bolig for ejeren og til erhvervsmæssig virksomhed, og som derfor først fra og med 1980 får lejeværdien opgjort efter procentreglerne.

Endvidere omfatter den foreslåede loftregel ikke ejendomme, hvor benyttelsen i 1980 afviger så meget fra den benyttelse, der er forudsat ved vurderingen (eller vurderingsfordelingen), at lejeværdien skal nedsættes eller forhojes efter lovforslagets § 15 H.

Uden for reglen falder endelig ejendomme, som ikke har været i ejerens besiddelse gennem begge de nævnte år, eller som ikke i hele dette tidsrum har tjent til bolig for ejeren.

Ændringsforslaget om, at lejeværdien ikke må stige mere end 3.500 kr., vil antagelig omfatte ca. 13.000 ejendomme, og forslaget anslås at medføre et provenutab på ca. 30 mill. for staten og kommunerne under ét set i forhold til bestemmelserne i det oprindelige lovforslag.

Ændringsforslag nr. 8 er af rent redaktionel karakter.

Til nr. 7

Forslagsstillerne har i forslag til folketingsbeslutning om lejeværdiregler for 1979, 1980 og 1981 (B 60) foreslået, at enhver ejer af fast ejendom sikres, at lejeværdien af hans/hendes ejendom ikke bliver højere i 1980 end i 1979. Dette er mindretallets principielle standpunkt. Da mindretallet må erkende, at beslutningsforslaget ikke kan finde flertal, og at regeringen nu har sikret sig flertal for nærværende lovforslag, der vil betyde store stigninger i beskatningen af værdi af egen bolig for tusinder af ejere, har mindretallet – som et sidste forsøg på at opnå et kompromis – stillet ændringsforslag nr. 7.

Til nr. 9

Fremskridtspartiet fastholder, hvad vi har udtrykt mange gange – i skatte- og afgiftsudvalgets betænkning af 14. marts 1975 vedr. lov om ændring af ligningsloven (Lejeværdiregler m. v.), på følgende måde:

»Også med hensyn til standardfradrag bør ejerlejligheder sidestilles med parcelhuse overensstemmende med det grundsynspunkt, at der ikke juridisk bør gøres forskel på enfamilieboliger, om de ligger oven på hinanden eller ved siden af hinanden.«

Til nr. 10

Det væsentligste er her, at standardfradragets maksimum forhøjes fra 2.000 kr. til 7.000 kr.

De 2.000 kr. blev fastsat i 1965.

Folketingsflertallet har tilsyneladende ikke opdaget, at den siden da førte politik har bevirket, at 20 hundredekronesedler – under i øvrigt lige vilkår – ikke forslår til at få udført så meget håndværksarbejde, som beløbet gjorde i 1965. Fremskridtspartiets hermed fremsatte forslag går ikke ud på at forbedre stillingen for ejerboligejere sammenlignet med, hvad folketingsflertallet fastlagde i 1965, men alene på at ajourføre beløbet på 2.000 kr., så det får samme realværdi i 1980 som tiltænkt i 1965.

Bygge- og omkostningsindekset var allerede pr. 1. januar 1979 steget så kraftigt, at der skulle bruges 6.260 kr. til at få betalt det samme arbejde, som i juli 1965 kostede 2.000 kr. Med den slappe og eftergivende politik, som SV-regeringen forer, må det forudses, at

yderligere pengeforringelse vil indtræde, sådan at der midt på året 1980 skal bruges ikke 6.260 kr. til at få de pågældende arbejder udført, men derimod 7.000 kr. Ud fra denne forudsætning er forslaget udformet. Skulle det lykkelige ske, at der forinden kommer en fremskridtsregering og dermed en styrkelse af kronens værdi, vil enfamiliehusere nok gennem forslaget opnå noget mere end dækning for møntforringelsen, men det kan da opfattes som nogen kompensation for, at man på dette område helt har ladet hånt om pristalsregulering i henved 15 år – tænk sig hvis det var de af regeringen forkælede samfundsgrupper, som havde været ude for noget sådant, så skulle de nok have rejst sig i forargelse i al deres egoisme.

Til nr. 11

Ændringsforslagene bevirker, at det maksimale standardfradrag med begrundelse i de senere års store prisstigninger hæves fra 2.000 kr. til 5.000 kr.

Til nr. 12

Ændringsforslaget bevirker, at standardfradraget også kan foretages af ejere af ejerlejligheder.

Til nr. 13 og 14

Redaktionelle ændringer bl. a. som følge af, at reglerne i regeringsforslagets § 15 K er foreslået optaget i standardfradragparagrafen, jfr. foranstående ændringsforslag nr. 9 og 10. Når § 15 L, stk. 2, ikke er medtaget, beror det på, at der også i relation til formuebeskatningen bør respekteres den under ændringsforslag nr. 2 I i slutningen nævnte fredningsperiode, jfr. bemærkningerne.

Til nr. 15

Med fremskridtsforenklingen kan isoleingsfradraget bevare sin nu fastslåede og lethuskelige placering som § 15 I.

Til nr. 16

Udsigten til, at et »overskud« beskattes, er i sig selv en opfordring til at undlade at nedbringe lån i ejendommen. Derved straffes den opsparing, der består i afvikling af prioriteter. Ændringsforslaget vil være en op-

muntring til opsparing og vil lette skattebyrden for en lang række, især ældre, boligejere. Ændringsforslaget er identisk med lovforslag L 149 - Forslag til lov om ændring af ligningsloven (Lejeværdi af bolig i egen ejendom).

Til nr. 17 og 18

Ændringsforslagene nr. 17 og 18 tager sigte på en administrativ forenkling i forbindelse med de vurderingsfordelinger, som lovforslaget forudsætter skal foretages for to-familieshuse og de såkaldte blandede ejendomme, dvs. ejendomme, der både anvendes til bolig for ejeren og til erhvervsmæssig virksomhed.

Efter det oprindelige forslag skal der for ejendomme, der omfattes af de foreslåede fordelingsregler, første gang foretages fordeling af ejendomsværdien i forbindelse med årsvurderingen pr. 1. april 1980. Af hensyn til vurderingsmyndighedernes og de kommunale sekretariaters arbejde med årsvurderingen pr. 1. april 1980 og med forberedelsen af 17. almindelige vurdering pr. 1. april 1981 foreslås det nu, at der åbnes mulighed for at fremrykke tidspunktet for fordelingerne foretagelse. Det er herefter tanken, at det forberedende arbejde med fordelingerne kan udføres i løbet af efteråret 1979, og at meddelelse om vurderingsfordelingerne kan udsendes til de berørte ejere omkring 1. marts 1980. Med henblik på at få de fleste klagesager vedrørende disse fordelinger færdigbehandlet inden den maskinelle udskrivning af ejendomsskemaet til selvangivelsen for 1980 foreslås det endvidere at benytte en særlig klageprocedure til disse vurderingsfordelinger, som foretages forud for årsvurderingen pr. 1. april 1980.

Visse af de ejendomme, der opfylder betingelserne i lovforslaget for at få foretaget vurderingsfordeling, omfattes af årsvurderingen pr. 1. april 1980, f. eks. fordi de er forbedret for mere end 25.000 kr. siden sidste vurdering. Disse ejendomme berøres ikke af ændringsforslaget.

Det er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, at de vurderingsfordelinger, som nu skal foretages, vil medføre udgifter til vederlæggelse af vurderingsrådene. Disse udgifter kan med en vis usikkerhed anslås til ca. 6 mill. kr. Ændringsforslaget medfører for så

vidt ikke øgede udgifter, men vil bevirke, at en væsentlig del af udgifterne, formentlig omkring 2 mill. kr., må afholdes allerede i 1979. På tilsvarende måde må hovedparten af de udgifter, der forudsættes afholdt af kommunerne, påregnes afholdt i 1979. Det drejer sig om udgifter på i alt ca. 4 mill. kr. til at udsøge de pågældende ejendomme og til det nødvendige liste- og fortegnelsesarbejde.

Ved de vurderingsfordelinger, der skal foretages forud for årsvurderingen pr. 1. april 1980, er det ejendomsværdien ved 16. almindelige vurdering eller den eventuelle senere vurdering inden 1. april 1980, der skal fordeles. Fordelingen foretages på grundlag af oplysninger i bygnings- og boligregisteret, ejendomsstamregistret eller andre registre, f. eks. kommunale ejendomsregistre, samt ud fra vurderingsmyndighedernes eget direkte kendskab til ejendommene. Det er således ikke tanken, at der skal indkræves et særligt vurderingsskema fra ejeren, og fordelingen af vurderingen vil derfor i almindelighed blive foretaget på grundlag af de registrerede oplysninger om ejendommens benyttelse på tidspunktet for den vurdering, som danner grundlag for fordelingen.

Der vil blive givet hver enkelt ejer skriftlig meddelelse om resultatet af fordelingen og om grundlaget for denne. Sådanne meddelelser påregnes som nævnt udsendt omkring 1. marts 1980. I den forbindelse er det tanken at orientere om fordelingsreglerne ved annoncering i dagspressen, og ejere, der mener, at de er blevet forbigået ved den stedfundne fordeling, kan herefter rette henvendelse til vurderingsmyndighederne med anmodning om, at en fordeling foretages. Udgifterne til en sådan annoncering anslås til ca. 300.000 kr. Dette beløb kan ikke påregnes afholdt inden for de forudsete bevillingsrammer.

Ændringsforslaget rummer endvidere særlige klage regler for de fordelinger, der foretages forud for årsvurderingen pr. 1. april 1980. Klage over de almindelige vurderinger og årsvurderinger skal indgives senest den 31. december i vurderingsåret. Det foreslås imidlertid i ændringsforslaget, at der for fordelinger af ejendomsværdien ved 16. almindelige vurdering eller en senere vurdering inden 1. april 1980 skal gælde en klagefrist på 4 uger regnet fra tidspunktet for meddelelsen om fordelingen. De fleste klager kan

herefter være færdigbehandlet af skyldrådene, inden den maskinelle udskrivning af oplysningerne på ejendomsskemaet til selvangivelsen for 1980 skal finde sted. Reglerne om

den nævnte klagefrist på 4 uger svarer i overensstemmelse med reglerne om klagefrister i skattestyrelsesloven.

Møller Andersen (S) Camre (S) Erenbjerg (S) Thomas Have (S) Hjortnæs (S)

Drejer (S) Karl Nielsen (S) Ellemann-Jensen (V) Jeppe Kristensen (V) Glistrup (FP)

Kjærulff-Schmidt (FP) Flygaard (DR) Hagen Hagensen (KF) Bollmann (CD)

Arne Bjerregaard (KrF) Ole Olsen (SF) Kaj Hansen (DKP)

Partierne RV, VS og EP var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.